

Ochrana soukromí v kyberprostoru

„Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.“ [\(Listina základních práv a svobod\)](#)

Soukromí

Soukromí je osobní prostor člověka, který není přístupný ostatním. „Soukromí obecně znamená jistou sféru integrity jednotlivce a jeho blízkých, která obklopuje jednotlivce samého, ať se nachází kdekoli.“ ([Stanovisko 1/2008, Úřad na ochranu osobních údajů](#))

Rozsah a hranice soukromí člověka v reálném i virtuálním-online světě jsou podmíněny jeho schopnostmi a svobodou rozhodovat, kdo a do jaké míry může vstupovat do tohoto prostoru. V kybernetickém prostoru jsou hranice soukromí dány rozsahem osobních dat, která jsou o člověku zveřejněna a veřejně přístupná – čím více osobních údajů o sobě člověk sdílí, tím menší je jeho soukromí.

V online světě je to **schopnost** a **svoboda** rozhodovat, kdo může přistupovat k informacím, na základě kterých lze osobu určit a vyhledat.

*„Svoboda je možnost, případně také schopnost volit, rozhodovat a jednat „podle své vůle,“ ať je jakákoli a nést za to přiměřenou odpovědnost.
Podle W. Weischedela svoboda znamená „volný prostor možností volby, v jehož rámci může člověk rozhodovat sám o sobě za sebe sama.“ Tato podstatná možnost člověka, případně i jiných živých bytostí je ovšem omezena“: fyzicky (například gravitací), sociálně (rodiči, společenskými normami, zákony státu) a mentálně (inteligencí, sníženou přičetností, intoxikací, návyky).*

(Zdroj: [Wikipedie](#))

Ochrana soukromí

V České republice zaručuje ochranu soukromí Listina základních práv a svobod, která je součástí Ústavy České republiky. Sankce za narušování soukromí ukládá [trestní zákoník 40/2009 Sb.](#) a to v druhé hlavě, která se zabývá trestnými činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství. Dále je ochrana soukromí ukotvena v první části [občanského zákoníku 89/2012 Sb.](#), kde v hlavě první nalezneme obecná ustanovení upravující soukromé právo a jeho ochranu. Hlava druhá pojednává mimo jiné o fyzických osobách, a tudíž i o osobnosti člověka a jeho ochraně.

(Zdroj: [Wikipedie](#))

Osobní údaje

„Osobním údajem se dle § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. rozumí jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitého subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.“ ([ÚOOÚ](#))

Zacházení s osobními údaji řeší v ČR [zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů](#), který bude novelizován tak, že od 25. května 2018 bude ochrana osobních údajů upravena v souladu [Obecným nařízením o ochraně osobních údajů](#) Evropského parlamentu a Rady EU.

Osobními údaji jsou zejména: Jméno, adresa, poloha, elektronický identifikátor (IP adresa), zdravotní údaje, příjem, národnost, vyznání, kulturní profil, a další.

Opatření na ochranu soukromí v online prostředí

Míra soukromí v online prostředí je dána množstvím osobních dat, které o sobě uživatel internetu a online technologií zpřístupní ostatním. Čím více zpřístupněných dat, tím menší je míra soukromí.

Kromě obecného pravidla zveřejňovat své osobní údaje s rozmyslem a zpřístupňovat je v omezené míře jen těm, kterým důvěřujete, platí, že stejným způsobem byste měli zacházet s daty svých blízkých a přátel – jejich osobní údaje lze zveřejňovat jen s jejich souhlasem.

Osobní údaje nejsou jen ty, které o sobě uživatel internetu zveřejní, například na sociálních sítích, ale také ty, které o něm zveřejní ostatní uživatelé internetu (například jeho fotografie) nebo subjekty, kterým své informace poskytne v rámci obchodních vztahů, služeb, apod.

Obchodní sdělení

Komerční subjekty mohou svá obchodní sdělení zasílat online jen těm uživatelům internetu, kteří k tomu dali **předchozí souhlas**. ([Zákon č. 480/2004 Sb.](#) o některých službách informační společnosti)

Poskytovatelé online služeb sledují naše chování na Internetu, aby nám nabízeli přizpůsobené webové stránky a personalizované reklamy a služby. K tomu využívají tzv. cookies. S nimi se setkáme při první návštěvě jakékoliv webové stránky, která nás nutí kliknout na banner a vyjádřit tak souhlas s tím, že stránka cookies používá:

Cookies

Cookie je krátký textový soubor, který navštívená webová stránka odešle do prohlížeče. Umožňuje provozovateli webu zaznamenat informace o vaší návštěvě, nastavení prohlížeče, např. preferovaný jazyk a další. Provozovatel tak může sledovat počet návštěvníků stránky, získávat demografické údaje, apod. Mobilní aplikace mohou dále vyžadovat přístup k ID zařízení uživatele za účelem odesílání notifikačních zpráv.

Internet je veřejné prostředí, do značné míry anonymní, přesto je každý uživatel dohledatelný, pokud nepoužívá speciální nástroje (anonymizéry, VPN – virtuální soukromé sítě).

Anonymní prohlížení

Každý internetový prohlížeč umožňuje pracovat v anonymním režimu (otevřít anonymní okno). V tomto režimu nejsou ukládána data o vaší relaci procházení webu jako jsou soubory cookie, dočasné internetové soubory, historie prohlížení, formulářová data a další. Anonymní režim však neznamená naprostou anonymitu – navštívený web nadále zjišťuje vaši IP adresu, aj.

Anonymizéry

Anonymizér je služba (online proxy), která maskuje především IP uživatele, verze jeho OS, prohlížeče, blokuje scripty, cookies. Chrání soukromí uživatele a svobodu jeho surfování po internetu.

VPN

Další možnost ochrany svého soukromí při surfování nabízejí tzv. virtuální soukromé sítě, často používané ve firemním prostředí pro práci ze vzdáleného počítače. Připojení pomocí šifrovaného VPN tunelu se používá k anonymizaci brouzdání na internetu nebo k využívání služeb, které nejsou v dané zemi dostupné. Po připojení totiž počítač přebírá vnější IP adresu VPN serveru a pro navštívený web tak český surfař vypadá například jako uživatel ze Spojených států.

K ochraně vašeho soukromí může přispět také **šifrování** dat a jejich přenosu (viz např. [steganografie](#)).